

 Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský	Manuál pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu okrasných rostlin Označení: Manuál 2	Vydání: 2 Počet stran: 1/6 Revize: 2
---	---	---

MANUÁL PRO PROVÁDĚNÍ ŠETŘENÍ ZA ÚČELEM VYDÁVÁNÍ ROSTLINOLÉKAŘSKÝCH PASŮ U ROZMNOŽOVACÍHO MATERIÁLU OKRASNÝCH ROSTLIN

Datum poslední revize

01. 09. 2020

Kontakt: Ing. Barbora Brejchová (Barbora.Brejchova@ukzuz.cz; Tel.: 601 569 088)

Ing. Táňa Klailová (Tana.Klailova@ukzuz.cz; Tel.: 725 571 835)

 Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský	Manuál pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu okrasných rostlin Označení: Manuál 2	Vydání: 2 Počet stran: 2/6 Revize: 2
--	---	--

1. Obecné zásady pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu okrasných rostlin

Všechny rostliny k pěstování musí být pro přemísťování na území EU opatřeny rostlinolékařským pasem, a to bez ohledu na to, zda jsou přemísťovány v rámci jednoho členského státu EU nebo mezi členskými státy EU. Pokud proběhne šetření pro vydávání rostlinolékařských pasů bez závad, lze tyto rostliny opatřit rostlinolékařskými pasy a uvést na trh. Rostlinolékařské pasy potvrzují soulad těchto rostlin s fyto-sanitárními požadavky EU. **Povinnost opatřovat rostliny k pěstování rostlinolékařskými pasy se nevztahuje na rostliny, které jsou dodávány výhradně a přímo konečným uživatelům k nevýrobním a neobchodním účelům. Tato výjimka pro prodej konečným uživatelům se však netýká prodeje prostřednictvím smluv uzavřených na dálku (e-shopy a zásilkové služby) a rostlinolékařských pasů pro chráněné zóny.**

Šetření pro účely vydávání rostlinolékařských pasů provádí oprávněný provozovatel (tzn. provozovatel oprávněný k vydávání rostlinolékařských pasů), respektive jím pověřená osoba, která zdárně absolvovala e-learningový test pro příslušné komodity anebo byla k tomuto účelu v rámci jednoho podniku prokazatelně proškolená osobou, která složila test. Odpovědnost za provádění šetření, vydávání rostlinolékařských pasů a plnění dalších povinností oprávněných provozovatelů v souladu s [nařízením Komise v přenesené pravomoci \(EU\) 2019/827](#) však vždy plně nese příslušný oprávněný provozovatel. **Záznamy o provedených šetřeních** vede oprávněný provozovatel formou souboru v PC nebo formou písemného záznamu. **Záznam by měl obsahovat:** název podniku (popř. provozovny), specifikaci prohlédnuté pěstební plochy (č. tabule, skleník) nebo prohlížených rostlin (druh/rod), datum, jméno osoby, která šetření provedla, výsledek šetření a popř. přijatá opatření. [Vzor záznamu o provedených šetřeních je uveden na webu ÚKZÚZ](#). Tento vzor si mohou oprávnění provozovatelé upravit tak, aby vyhovoval jejich potřebám.

V určitých stanovených případech provádí šetření pro účely vydávání rostlinolékařských pasů inspektor ÚKZÚZ. Na webu ÚKZÚZ je uveden [seznam rostlin, pro které je v určitých případech pro vydání rostlinolékařského pasu požadováno úřední šetření](#) – prohlídka anebo vzorkování a testování provedené ÚKZÚZ. V uvedených případech je nutné podat na ÚKZÚZ [Žádost o provedení šetření za účelem vydání rostlinolékařského pasu na rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty, v souladu s čl. 87 nařízení \(EU\) 2016/2031](#).

 Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský	Manuál pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu okrasných rostlin Označení: Manuál 2	Vydání: 2 Počet stran: 3/6 Revize: 2
---	---	---

Vizuální prohlídka rostlin pěstovaných ve venkovních podmínkách se provádí jednou až dvakrát v průběhu vegetačního období, a to v nejvhodnějším období pro zjištění dotčených škodlivých organismů (ŠO). Vizuální prohlídka rostlin pěstovaných ve skleníkových podmínkách se provádí jednou až dvakrát v průběhu pěstování těchto rostlin, dvakrát ročně při víceletém pěstování těchto rostlin. V rámci vizuální prohlídky se provede celkové posouzení zdravotního stavu porostu rostlin jednoho druhu (rodu/ partie), zda nejsou vidět jakékoliv abnormality (odlišnosti ve vzhledu a vzrůstu) rostlin, včetně posouzení toho, zda jde o pravidelně či nepravidelně (ohniskově) se vyskytující odlišnosti. Vybrané rostliny se blíže prohlížejí (případně i za využití lupy) zejména v případě, že se zjistí odchylky ve vzhledu od ostatních rostlin v porostu (partii) či příznaky napadení škodlivými organismy. Dále se také zváží vhodnost prohlídky podzemních částí rostlin. Posoudí se, zda provedení prohlídky neznemožňuje zjevná přítomnost neregulovaných ŠO či špatný fyziologický stav rostlin (překrytí jiných příznaků napadení). Způsob prohlídky dále záleží na druhu (rodu) pěstovaných rostlin a na tom, zda se jedná o hostitelské rostliny nějakého regulovaného škodlivého organismu. V případě, že prohlížený druh je hostitelem nějakého regulovaného škodlivého organismu, je nutné se při provádění vizuální prohlídky soustředit na vyhledávání příznaků napadení tímto ŠO. Dále se ověřuje splnění zvláštních požadavků, jsou-li pro daný druh (rod) stanoveny. V případě malého množství (do 100 rostlin v partii) se vizuálně prohlíží každá rostlina. V případě většího množství rostlin v partii se prohlížejí jen náhodně vybrané rostliny, min. 20 % rostlin v partii (vždy alespoň 100 rostlin), a to jak z okrajových částí, tak i ze střední části porostu kontrolované partie.

Vizuální prohlídka rostlin je zaměřená na zjišťování přítomnosti možných viditelných příznaků napadení regulovanými škodlivými organismy, kterými jsou:

- karanténní ŠO pro EU (KŠO pro EU);
- ŠO, na které se vztahují mimořádná rostlinolékařská opatření podle čl. 30 odst. 1 nařízení 2016/2031;
- regulované nekaranténními ŠO (RNŠO) u příslušných komodit;
- karanténní ŠO pro chráněné zóny (KŠO pro CHZ) v případech přemísťování určitých komodit do chráněných zón a v rámci těchto zón;
- popřípadě další ŠO, stanovené fytosanitárními předpisy.

PŘI ZJIŠTĚNÍ PŘÍZNAKŮ, KTERÉ VYVOLÁVAJÍ PODEZŘENÍ, ŽE ROSTLINY JSOU NAPADENY REGULOVANÝMI NEBO NEZNÁMÝMI ŠO, JE POVINNOSTÍ PROVOZOVATELE NEPRODLENĚ INFORMOVAT ÚKZÚZ a poskytnout ÚKZÚZ na vyžádání všechny informace, které má k dispozici. Dále musí přijmout okamžitá opatření k zabránění šíření daného ŠO. Případný odběr vzorku provede následně inspektor ÚKZÚZ a vzorek zašle do diagnostické laboratoře ÚKZÚZ. Rozbor vzorku nebude zpoplatněn.

 Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský	Manuál pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu okrasných rostlin Označení: Manuál 2	Vydání: 2 Počet stran: 4/6 Revize: 2
---	---	---

2. Přílohy – jejich struktura a práce s nimi

Tento manuál má čtyři přílohy.

V přílohách tohoto manuálu jsou zahrnuty i některé rody a druhy rostlin pěstované v ovocných školkách (např. rod *Malus*, *Pyrus*, *Prunus*) a lesních školkách (např. rod *Pinus*, *Picea*, *Quercus*), které mohou být též pěstovány v okrasných školkách k okrasným účelům (sadovnické využití). Dále jsou zde zahrnuty také okrasné rostliny pěstované ve skleníkových podmínkách. V manuálu nejsou zahrnuty citrusy (rody *Citrus*, *Fortunella*, *Poncirus* a jejich hybridy).

Příloha č. 1

INFORMACE SOUVISEJÍCÍ S PROVÁDĚNÍM ŠETŘENÍ A VYDÁVÁNÍM RL PASŮ

Část A – Další povinnosti oprávněných provozovatelů a jejich kontrola ze strany ÚKZÚZ

Tato část obsahuje doplňující informace týkající se kritických bodů produkčního procesu, účinného plánu a plánu řízení fytosanitárních rizik. Dále vyjmenovává, co bude inspektorem ÚKZÚZ ověřováno při kontrole povinností oprávněných provozovatelů.

Část B – Nová kategorizace škodlivých organismů

Tato část se věnuje novému rozdělení škodlivých organismů, zvláštním požadavkům stanoveným ve vztahu k jednotlivým skupinám organismů a problematice chráněných zón.

Příloha č. 2

PŘEHLED RODŮ A DRUHŮ OKRASNÝCH ROSTLIN, KTERÉ JSOU HOSTITELI REGULOVANÝCH ŠKODLIVÝCH ORGANISMŮ A PRO KTERÉ JSOU STANOVENY ZVLÁŠTNÍ POŽADAVKY, NEBO SE JICH TÝKAJÍ NAŘÍZENÍ ÚKZÚZ O MIMOŘÁDNÝCH ROSTLINOLÉKAŘSKÝCH OPATŘENÍCH ČI PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU)

Tato příloha je excelová tabulka shrnující regulované škodlivé organismy a zvláštní požadavky stanovené legislativou EU pro jednotlivé rody či druhy okrasných rostlin.

Informace jsou uvedeny na šesti listech tabulky: polyfágní ŠO, jehličnaté dřeviny, listnaté dřeviny, byliny a skleníkové rostliny, cibule a hlízy, osivo. **Pro jednotlivé rody či druhy okrasných rostlin jsou zde uvedeny příslušné ŠO, které jsou na těchto rostlinách regulovány.** U těchto ŠO je dále uvedeno: český název ŠO nebo český název choroby, již je daný ŠO původcem; zařazení ŠO do skupiny; kategorizace ŠO; příznaky napadení/ způsob prokázání nepřítomnosti ŠO; termín provedení prohlídky; zvláštní požadavky (zda jsou stanoveny a kde jsou stanoveny, popř. odkaz na nařízení ÚKZÚZ či prováděcí nařízení Komise); výskyt v ČR a EU; číslo přílohy prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072, v níž

 Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský	Manuál pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu okrasných rostlin Označení: Manuál 2	Vydání: 2 Počet stran: 5/6 Revize: 2
---	---	---

je daný ŠO uveden; případný odkaz na Rostlinolékařský portál nebo jiný zdroj informací o příslušném ŠO.

Prioritní škodlivé organismy podle nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/1702 jsou v tabulce označeny žlutou barvou (celé řádky).

Příloha č. 3

SOUHRN ZVLÁŠTNÍCH POŽADAVKŮ PRO OKRASNÉ ROSTLINY

Jedná se o PDF soubor obsahující souhrn všech zvláštních požadavků týkajících se okrasných rostlin.

Tyto požadavky jsou seskupeny dle typu škodlivého organismu do tří částí dle příloh prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072, v nichž jsou uvedeny. V první části jsou uvedeny zvláštní požadavky z přílohy V části C týkající se RNŠO. Následují zvláštní požadavky pro KŠO uvedené v příloze VIII. Poslední částí jsou zvláštní požavky pro chráněné zóny z přílohy X.

Přehled zvláštních požadavků stanovených pro jednotlivé rody či druhy okrasných rostlin je uveden v příloze č. 2 tohoto manuálu ve sloupci „Zvláštní požadavky“.

Např.: V příloze č. 2 tohoto manuálu na listu nazvaném „listnaté dřeviny“ je u rostlin *Castanea* uveden ŠO *Cryphonectria parasitica*. Ve sloupci „zvláštní požadavky“ je u tohoto ŠO uvedeno „příloha X/20“, což znamená, že pro rostliny *Castanea* je ve vztahu ke *Cryphonectria parasitica* stanoven zvláštní požadavek v příloze X bodu 20. Tento požadavek lze pak dohledat v příloze č. 3 tohoto manuálu.

Pro účely plnění zvláštních požadavků stanovených pro určité rostliny k pěstování jako podmínka pro vydání rostlinolékařského pasu byla na web ÚKZÚZ umístěna [tabulka uvádějící status výskytu regulovaných škodlivých organismů v České republice](#).

Prahové hodnoty stanovené v příloze IV části D prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072 pro rozmnožovací materiál dotčených okrasných rostlin a dalších rostlin k pěstování určených pro okrasné účely ve vztahu k RNŠO jsou ve všech případech 0 %. Proto nejsou v příloze č. 3 manuálu uvedeny.

Příloha č. 4

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ REGULOVANÉ ŠKODLIVÉ ORGANISMY OKRASNÝCH ROSTLIN

V této příloze jsou uvedeny základní informace o nejzávažnějších regulovaných škodlivých organismech, které se mohou vyskytnout na okrasných rostlinách.

 Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský	Manuál pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu okrasných rostlin Označení: Manuál 2	Vydání: 2 Počet stran: 6/6 Revize: 2
---	---	--

Tato příloha má dvě části.

Část 1 jsou regulované škodlivé organismy vyskytující se na okrasných rostlinách pěstovaných **ve venkovních podmínkách (v okrasných školkách).**

Část 2 jsou regulované škodlivé organismy vyskytující se na okrasných rostlinách pěstovaných **ve skleníkových podmínkách.**

U každého škodlivého organismu je uvedeno: latinský a český název, hostitelské rostliny, šíření, příznaky, odkaz na Rostlinolékařský portál nebo jiný zdroj informací, fotografie příslušného ŠO anebo symptomů napadení jím způsobených na hostitelských rostlinách.